

Zondag 28 november 2021 – 1^e advent - doopdienst

Lezing: Lucas 1 : 5 – 25

Het is advent.

En hoe onwerkelijk misschien ook: de advent ster hangt weer voor de ramen, als teken dat we in deze weken tastend zoeken naar licht in onze werkelijkheid.

Maar hoezo verwachten we het licht? Er is zoveel duisternis. Zal het ooit nog licht worden?

Ja, vandaag is een feestelijke dag. Luuk is gedoopt en daarom is de kleur van deze zondag meer wit dan paars. De Paaskaars brandt, de eerste adventskaars en drie doopkaarsen. Er is licht.

Want als het lang geleden licht is geworden, dan zullen wij de hoop toch ook nu niet opgeven?

Het geschiedde lang geleden in die donkere dagen van de wrede koning Herodes, die wij ook kennen van de kindermoord in Bethlehem. Het geschiedde in de dagen van keizer Augustus, van de Romeinse overheersing; het Joodse land was bezet en Jeruzalem een bezette stad.

Het waren in die zin donkere tijden.

En donker was het ook in het leven van Zacharias en Elisabet. Het evangelie van Lukas beschrijft hen als rechtvaardigen. Maar in het leven van Zacharias en Elisabet was een groot verdriet. Ze waren kinderloos. Er was voor hen geen zoon die hun naam en hun geslacht voort zou dragen tot aan de komst van de Messias, de lang verwachte koning.

Was het wel zo licht? Is het wel zo licht? Want hoe is dat in onze dagen? In ons eigen land, de onzekerheid nu code zwart dreigt in de zorg, het onderwijs dat steeds meer onder druk staat, de veiligheid, die nauwelijks te handhaven is.

Zoveel vraagtekens bij hoe alles verloopt en wordt aangepakt in ons land, de toenemende onverdraagzaamheid. En dan de taal van arrogantie en dreiging die we horen. En de zorgen om het klimaat. En de schrijnende tegenstelling tussen arm en rijk, die eerder groter dan kleiner lijkt te worden. Waar zijn we als mensheid beland?

En net als in Zacharias' dagen is er nog dichterbij voor velen het persoonlijke leed, ziekte, zorgen, angst om wat komen gaat, verdriet, gevoelens van eenzaamheid. Waar vind je nog troost, waar vind je verbondenheid? Is er wel licht te vinden/te verwachten in onze dagen?

In die donkere dagen lang geleden, gaat Zacharias naar Jeruzalem, de stad van de vrede, althans dat zou het moeten zijn, en hij verricht zijn priesterdienst. En het bijzondere lot valt op hem. Hij mag, wat slechts één keer in het leven van een priester voor kan komen, binnengaan in het heiligdom, tot aan het reukofferaltaar om daar voor God het reukoffer te brengen. Ik stel me voor dat hij zijn hele leven daarin legt. Zijn hele toewijding, zijn hele ziel en zaligheid, alles wat hij zijn leven lang gegeven heeft, zijn pijn ook, zijn diepe verdriet en ook zijn intense verlangen, voor zichzelf en voor zijn volk, naar de toekomst van God.

Hoe vaak zal Zacharias daarom gebeden hebben? En dan gebeurt het wonder. Voor Zacharias komt het volslagen onverwacht.

God, die naar mensen omziet. God, die naar Zacharias omziet. God, die naar ons omziet. Is het mogelijk?

Nog steeds? En hij is met stomheid geslagen: dat God zo rakelings dichtbij kan komen. En dan de boodschap, die hem verteld wordt: dat Gods toekomst toch doorgaat, ondanks alle duisternis. Dat er licht zal gaan schijnen. Dat er door hem en zijn vrouw een mens zal komen die ommekeer zal brengen. Die het volk, de mensen zal omkeren naar God toe en de wegbereider zal zijn van de verwachte koning.

Een visioen, een belofte, haast niet te geloven!
Zouden wij het geloven? Als er ineens een beweging komt van God naar ons toe, een antwoord op ons gebed, een engel die goede woorden spreekt, woorden van belofte, van andere tijden, van een nieuwe toekomst. Zouden wij het geloven?

Ach, het is een oud verhaal, zegt u misschien. Maar de kracht van een verhaal kan zijn dat het ook iets over ons leven laat zien.

Daarom vertellen we elkaar toch verhalen. Als spiegel om in te kijken. Ben ik dat? Is dat leven? Is dat mijn bestemming?

Zo is er ook vandaag dit verhaal. Oud maar toch ook weer niet. Omdat het nog steeds gebeurt... Een man en een vrouw, Zacharias en Elisabeth. De man is priester. En hij is al op leeftijd. Als je oud bent, heb je al heel wat langs zien komen en ben je misschien ook al vaak in herhaling gevallen. Al jaar en dag voltrekt hij het ritueel. Is hij in de weer met wie wij God noemen, dat diepe mysterie van leven en liefde.

Dat wat ons troost en draagt maar waar we ook nooit vat op krijgen. En wat kan dat goed zijn. Bezig zijn met de geheimen van hemel en aarde.

Dat is ook wat hier elke zondag gebeurt, hier in onze kerk. We proberen vreugde te uiten, troost te zoeken, woede en verdriet te benoemen. Om zo ons leven een beetje op orde te krijgen. Het bestaan is immers al verwarrend en chaotisch genoeg?

Zacharias en Elisabeth. Geen kinderen kunnen ze krijgen, zegt het verhaal. Dat wil zeggen: er is geen toekomst voor hen weggelegd.

En Lukas heeft er een prachtig verhaal van gemaakt. Over toekomst.

Terwijl Zacharias misschien wel aan het peinzen is: hoe zijn dromen ooit nog werkelijkheid kunnen worden – verschijnt een engel Gabriël – letterlijk Gods gabber. Wat een verrassing. Dat kan dus. Zomaar opeens een engel aan je zij, boodschapper van een andere werkelijkheid. En dat kan ook ons overkomen.

Soms wordt er door een gebeurtenis, een ontmoeting, iets in ons wakker geroepen wat wij in de dagelijkse drukte bijna vergeten of verwaarlozen: ons verlangen naar heilheid, dat woont in de diepte van onze ziel.

Waardoor er als het ware een nieuw perspectief verschijnt.

Iemand die op je toekomt juist als je het niet meer verwacht, een intens gevoel dat je zomaar overvalt in een gesprek, in de natuur, bij het horen van muziek, de geboorte van een kind.

Je hebt er geen woorden voor. Noem het een engel, noem het God.

Je wordt door iets ongrijpbaars, iets van de hemel opnieuw het leven in getrokken. Er is een engel op jouw weg gekomen. Zacharias, zegt de engel, een zoon zal je krijgen, een jongen met een profetische visie, met het heilige vuur in zich, met ideeën over hoe het in Gods Naam verder moet in deze wereld.

Er is toekomst voor je.

En zo kan dit verhaal over Zacharias ons aanmoedigen om oog te houden voor het wonder, de schoonheid, de verrassing van het leven

Daarom hebben we die engel uit het verhaal zo nodig, die Gabriël, die gabber, die vriend van God. Die ons hoop geeft en vertrouwen. Die ons op weg doet gaan. Het is advent: het wordt lichter. Misschien wint het licht het toch van de duisternis?

In ieder geval in het leven van Zacharias en Elisabeth. Misschien ook wel in onze wereld, in ons leven. Dat we ons ervoor durven open te stellen, voor het licht....

Loosdrecht, Gereformeerde Kerk

ds. Hillegonda Ploeger